

FITXA IDENTIFICATIVA**DADES DE L'ASSIGNATURA****Codi:** 35469**Nom:** Introducció a la filologia clàssica.**Cicle:** Grau**Crèdits ECTS:** 6**Curs acadèmic:** 2025-26**TITULACIONS**

Titulació	Centre	Curs	Període
1013 - Grau en Filologia Clàssica	Facultat de Filologia, Traducció i Comunicació	1	Primer quadrimestre

MATÈRIES

Titulació	Matèria	Caràcter
1013 - Grau en Filologia Clàssica	Origen, Formació i Pervivència de les Llengües i Cultures Clàssiques	OBLIGATÒRIA

COORDINACIÓ

PEREZ LAMBAS FERNANDO

RESUM

Aquesta matèria presenta els objectius, mètodes, fonts i instruments (diccionaris, enciclopèdies, TIC) de la Filologia Clàssica i la seua aplicació als seus diferents àmbits d'estudi. Consisteix en una aproximació metodològica i diacrònica als elements lingüístics, filològics, literaris i històrics constitutius de la cultura i pensament grecollatins tenint en compte el seu origen, formació, desenvolupament i posterior pervivència i recepció en les cultures heretades del món clàssic.

Esta assignatura es cursa en el primer curs, és de caràcter obligatori i pertany a la matèria Origen, formació i pervivència de les llengües clàssiques.

Esta assignatura contribueix a desenvolupar elements relacionats amb diversos objectius de desenvolupament sostenible (ODS): l'educació de qualitat (ODS 4), la igualtat de gènere (ODS 5), la promoció de societats justes, pacífiques i inclusives (ODS 16), la reducció de les desigualtats (ODS 10) i la protecció del patrimoni cultural, la promoció de la diversitat lingüística i cultural i el diàleg entre cultures (ODS 17), tal com es reflecteix en la llengua, la cultura i la literatura grecollatines.

CONEIXEMENTS PREVIS

RELACIÓ AMB ALTRES ASSIGNATURES DE LA MATEIXA TITULACIÓ

No s'ha especificat restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

ALTRES TIPUS DE REQUISITS

No es requereixen coneixements previs.

COMPETÈNCIES / RESULTATS D' APRENENTATGE

1013 - Grau en Filologia Clàssica

Adaptar-se a diferents entorns de treball filològics

Adquirir capacitat per a identificar problemes i temes d'investigació i avaluar la seua rellevància en l'àrea d'estudi de la filologia clàssica.

Adquirir coneixement teòric i pràctic de tècniques i mètodes lingüístics aplicats a la llengua grega.

Adquirir coneixement teòric i pràctic de tècniques i mètodes lingüístics aplicats a la llengua llatina.

Adquirir la capacitat de localitzar, sintetitzar i gestionar informació bibliogràfica i d'instruments informàtics en l'àrea d'estudi de la Filologia Clàssica.

Adquirir la capacitat per interrelacionar els distints aspectes de la filologia.

Aplicar criteris de qualitat en el treball filològic.

Aplicar tecnologies de la informació i la comunicació, eines informàtiques, locals o en xarxa en l'àmbit filològic.

Conèixer i aplicar corrents i metodologies de la lingüística.

Conèixer la configuració diacrònica i el funcionament sincrònic de la llengua llatina.

Conèixer la configuració diacrònica i el funcionament sincrònic de les llengües gregues.

Conèixer la història i cultura gregues.

Conèixer la història i cultura llatines.

Conèixer les tècniques d'anàlisi de textos literaris i la seua aplicació.

Demostrar un compromís ètic en l'àmbit filològic, centrant-se en aspectes tals com la igualtat de gèneres, la igualtat d'oportunitats, els valors de la cultura de la pau i els valors democràtics i els problemes mediambientals i de sostenibilitat així com el coneixement i l'apreciació de la diversitat lingüística i la multiculturalidad.

Desenrotllar la capacitat de comprensió crítica dels textos grecs i llatins en els seus distints nivells lingüístics, literaris, filològics, històrics, socials i culturals.

Desenvolupar habilitats per emprendre estudis posteriors d'especialització o investigació.

Dissenyar i gestionar projectes filològics en l'àmbit acadèmic o professional.

Posseir capacitat de comunicació oral i escrita en les llengües pròpies.

Que els estudiants hagen demostrat posseir i comprendre coneixements en una àrea d'estudi que parteix de la base de l'educació secundària general, i se sol trobar a un nivell que, si bé descansa en llibres de text avançats, inclou també alguns aspectes que impliquen coneixements procedents de l'avantguarda del seu camp d'estudi.

Que els estudiants hagen desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per a emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.

Que els estudiants puguen transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.

Que els estudiants sàpien aplicar els seus coneixements al seu treball o vocació d'una forma professional i posseïsquen les competències que solen demostrar-se per mitjà de l'elaboració i defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seua àrea d'estudi.

Que els estudiants tinguen la capacitat d'arreglar i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seua àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguen una reflexió sobre temes rellevants d'índole social, científica o ètica.

Treballar en equip en entorns relacionats amb la filologia i desenvolupar relacions interpersonals.

Treballar i aprendre de manera autònoma i de planificar i gestionar el temps de treball.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. La Filologia Clàssica: concepte i història

- 1.1. Recorregut cronològic a través de la història de la disciplina.
- 1.2. Semblança dels filòlegs clàssics més il·lustres.

2. La transmissió dels textos

- 2.1. Els suports d'escriptura: introducció a la codicologia.
- 2.2. Introducció a l'epigrafia.
- 2.3. Introducció a la paleografia.
- 2.4. Els sistemes d'escriptura: sil·labaris i alfabetos.

3. Nocions bàsiques de crítica textual

- 3.1. L'edició crítica.
- 3.2. L'aparat crític.

4. TICs i eines aplicats a l'estudi de la Filologia Clàssica

- 4.1. Corpora, bases de dades, pàgines temàtiques i diccionaris.
- 4.2. Repertoris bibliogràfics.
- 4.3. Gestors bibliogràfics: zotero.

5. Elaboració d'un treball acadèmic

- 5.1. El mètode científic, el pla de treball, la producció del text científic.
- 5.2. L'elaboració de la bibliografia

Aquests continguts es plasmaran en els següents resultats d'aprenentatge:

Adquisició d'una aproximació metodològica i diacrònica als elements lingüístics, filològics, literaris i històrics constitutius de la cultura i el pensament grecollatins, tenint en compte el seu origen, formació, desenvolupament i posterior pervivència i recepció en les cultures hereves del món clàssic.

Consolidació i reforç dels coneixements lingüístics aplicats a l'anàlisi i comprensió dels textos literaris grecs i llatins.

VOLUM DE TREBALL (HORES)

ACTIVITATS PRESENCIALS

Activitat	Hores
Teoria	60,00
Total hores	60,00

ACTIVITATS NO PRESENCIALS

Activitat	Hores
Assistència a altres activitats	0,00
Elaboració de treballs individuals o en grup	40,00
Estudi i treball autònom	25,00
Preparació de classes	10,00
Preparació d'activitats d'avaluació	15,00

Resolució de casos pràctics	0,00
Total hores	90,00

METODOLOGIA DOCENT

L'assignatura es dividirà en dues parts: una impartida pel professor de Grècia i una altra impartida pel professor de Roma. En cada part s'impartirà de manera seqüencial el temari teòric, que es combinarà amb sessions de caràcter pràctic.

Classes teòriques: Presentació en l'aula dels continguts de l'assignatura.

Classes pràctiques: Desenvolupament pràctic dels continguts de l'assignatura mitjançant el treball amb textos, edicions crítiques, diccionaris etc.

AVALUACIÓ

Primera convocatòria:

Examen final: 60%. Estarà dividit en dues parts: una corresponent a la primera part del temari (30%) i una altra corresponent a la segona (30%).

Activitats de participació realitzades durant el curs: 40%. Aquestes activitats es concretaran en treballs, individuals o en grup, sobre cerca de textos i informació bibliogràfica, citació de referències clàssiques i modernes, crítica textual, etc., que s'indicaran el primer dia de classe.

*Per poder fer mitjana és necessari obtenir un mínim de 4 sobre 10 en cadascuna de les parts en què es divideix l'examen i en el total de les activitats realitzades durant el curs.

Segona convocatòria:

Es seguiran els mateixos criteris que en la primera convocatòria. Es conservarà la nota de les parts aprovades (tant de les dues parts de l'examen com de les activitats de participació). L'alumne només s'haurà de presentar a les parts que tingui suspeses.

L'honestedat intel·lectual és vital dins les comunitats acadèmiques, així com per a la justa avaluació del treball dels i les estudiants. Tots els treballs presentats en este curs han de ser d'autoria original. No s'admetran treballs en què es faça ús de col.laboració fraudulenta o d'una composició amb l'ajut de la intel·ligència artificial (ChatGPT o d'altres), llevat de si el seu ús forma part dels continguts de l'assignatura i està autoritzada pel professorat que se n'encarrega. En qualsevol cas, el seu ús ha d'estar sempre indicat en tant que font utilitzada.

El sistema general de qualificacions seguirà la normativa de la Universitat de València aprovada pel Consell de Govern del dia 30 de Maig del 2017. ACGUV 108/2017.

BIBLIOGRAFIA

BÀSICA

Cavallo, G. (ed.), *Libros, editores y público en el Mundo Antiguo*, Madrid, 1995.

Chiesa, P., *Elementi di critica testuale*, Bologna, 2012.

Herrero Llorente, V. J., *Introducción al estudio de la filología latina*, Madrid, 1976.

Marcos García, J. J., *Manual ilustrado de paleografía griega*, Madrid, 2016.

Pasquali, G., *Storia della tradizione e critica del testo*, Florencia, 1952.

Pfeiffer, R., *Historia de la filología clásica*, 2 vv., trad. esp., Madrid, 1981.

Quetglas, P., *Elementos básicos de filología y lingüística latinas*, Barcelona, 1985.

Reynolds, L. D. & Wilson, N. G., *Copistas y filólogos*, trad. esp., Madrid, 1986.

Ruiz García, E., *Introducción a la codicología*, Madrid, 2002.

Timpanaro, S., *La genesi del metodo del Lachmann*, Florencia, Padua, 1963.

COMPLEMENTÀRIA

Alsina, J., *Los grandes períodos de la cultura griega*, Madrid, 1988.

Bardi, P., *Atlas del mundo clásico: Grecia y Roma en la Antigüedad*, Madrid, 1998.

Bernabé, A. & Hernández, F., *Manual de crítica textual y edición de textos griegos*, Madrid, 2010.

Bernardini, A. & Righi, G., *Il concetto di filologia e di cultura classica. Del Rinascimento ad oggi*, Bari, 1953.

Blecu, A., *Manual de crítica textual*, Madrid, 1987.

Capasso, M., *Introduzione alla papirología*, Bolonia, 2005.

Chiesa, P., *La trasmissione dei testi latini. Storia e metodo critico*, Roma, 2019.

Crisci, E. & Degni, P., *La scrittura greca dall' antichità all'epoca della stampa. Una introduzione*, Roma, 2011.

Hernández Muñoz, F., "Crítica textual", en F. R. Adrados, J. A. Berenguer, E. R. Luján, J. R. Somolinos (eds.), *Veinte años de Filología Griega (1984-2004)*, Madrid, 2008, 103-131.

Irigoin, J., *Le livre grec des origines à la Renaissance*, París, 2001.

Maas, P., *Textkritik*, Leipzig, 1927, 1953, 1964; *Textual Criticism*, trad. ingl., Oxford, 1958: (*Crítica del testo*, trad. it. sobre la segunda alemana, Florencia, 1966, 19682. *Crítica del texto*, trad. española de A. Baldissera y R. Bonilla, Sevilla, 2012).

Timpanaro, S., "Recentiores e deteriores, codices descripti e codices inútiles", *Filologia e critica* 10, 1985, 164-192.

Van Groningen, B. A., *Short Manual of Greek Palaeography*, Leiden, 1940.

West, M. L., *Textual Criticism and Editorial Technique Applicable to Greek and Latin Texts* (Teubner Studienbücher), Stuttgart, Teubner, 1973 (trads.: al griego en Atenas 1989; al italiano en Palermo 1991, reimpr. 1998; al húngaro, Budapest 1999).

Wilson, N. G., *Filólogos bizantinos*, trad. esp., Madrid, 1994.